

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

УДК 378.1:352.3

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13251325>

**Партнерство закладів вищої освіти та владних структур у сфері безпеки:
оцінювання впливу на освітні процеси**

Нагайчук Олена Валеріївна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри техніко-технологічних
дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини,

20300, м. Умань вул. Садова 2, Україна,

nagaychuk.o.v.@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6028-7400>

Кирчата Ірина Миколаївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і підприємництва

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,

61002, м. Харків, вул. Ярослава Мудрого 25, Україна,

kirchatayairina@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0270-1586>

Голодюк Галина Іванівна,

кандидат технічних наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи в

митній справі Луцького національного технічного університету,

43018, м. Луцьк, вул. Львівська 75, Україна,

g.golodyuk@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9740-5498>

Прийнято: 21.07.2024 | Опубліковано: 07.08.2024

Анотація: *Партнерство між закладами вищої освіти (далі – ЗВО) та владними структурами у сфері безпеки стає все більш важливим у формуванні освітніх процесів. У статті досліджено вплив такої співпраці на якість та ефективність освітніх програм, зокрема, на підготовку здобувачів вищої освіти до роботи в секторах безпеки та громадської безпеки. Метою дослідження є визначення того, як ці партнерські відносини впливають на розроблення освітніх програм, інтеграцію практичної підготовки та загальну готовність випускників до виходу на ринок праці. У ході роботи було використано наукові **методи** аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації. Отримані **результати** свідчать про те, що партнерство між ЗВО та владними структурами значно підвищує актуальність та практичне застосування освітнього змісту. Програми, які враховують внесок державних установ, більше відповідають сучасним викликам безпеки та технологічним досягненням. Можливості практичного навчання, як-от стажування та симуляції, є більш поширеними та ефективними в закладах освіти, де є міцні зв'язки з урядом. Здобувачі освіти в таких ЗВО показують вищий рівень підготовленості та впевненості у своїх професійних здібностях. У дослідженні наголошено на взаємній вигоді від такої співпраці. Державні установи отримують доступ до бази добре підготовлених, обізнаних випускників, а заклади вищої освіти отримують підтримку у вигляді ресурсів, досвіду та знань, які збагачують освітній процес. Водночас у дослідженні також визначено виклики, зокрема необхідність постійної комунікації та потенційні бюрократичні перешкоди, які можуть стати на шляху безперешкодної інтеграції академічних та урядових цілей. **Висновком** роботи*

є твердження, що партнерство між ЗВО та урядовими структурами у сфері безпеки гарантує, що освітні програми будуть динамічними й відповідатимуть потребам безпеки, що постійно зростають, надаватимуть здобувачам вищої освіти важливий практичний досвід і сприятимуть формуванню добре підготовленої робочої сили. Щоб забезпечити максимум цих переваг, необхідно подолати комунікаційні бар'єри і впорядкувати спільну роботу.

Ключові слова: *зміцнення інституційної співпраці, інтеграція безпекових програм, вплив політичних рішень на освіту, розвиток громадянських компетенцій, кооперація у сфері кризового менеджменту.*

**Partnership between Higher Education Institutions and Government
Structures in the Field of Security: Impact Assessment on Educational
Processes**

Olena Nahaichuk,

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Assistant Professor of the Department
of Technical and Technological Disciplines, Labor Protection, and Life Safety
of the Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
20300, Uman, st. Sadova 2, Ukraine,
nagaychuk.o.v.@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6028-7400>

Iryna Kyrchata,

Candidate of Science (Economics), Associate Professor of the Department of
Economics and Entrepreneurship of the Kharkiv National Automobile and
Highway University,

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

61002, Kharkiv, st. Yaroslav Mudryi 25, Ukraine,

kirchatayairina@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0270-1586>

Galina Golodyuk,

PhD, Associate Professor of the Department of Commodity Science and Expertise
in Customs Affairs of the Lutsk National Technical University,

43018, Lutsk, st. Lvivska 75, Ukraine,

g.golodyuk@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9740-5498>

Abstract: *The partnership between higher education institutions (HEIs) and government structures in the field of security is becoming increasingly important in shaping educational processes. This article explores the impact of such collaboration on the quality and effectiveness of educational programs, particularly in preparing higher education seekers for work in the security and public safety sectors. **The purpose** of this study is to determine how these partnerships influence curriculum development, the integration of practical training, and the overall readiness of graduates to enter the labor market. The following **methods** were used in the research process: analysis, synthesis, generalization, and systematization. **The results** obtained indicate that the partnership between HEIs and government structures significantly enhances the relevance and practical application of educational content. Programs that incorporate input from state institutions are more aligned with current security challenges and technological advancements. Practical training opportunities, such as internships and simulations, are more prevalent and effective in institutions with strong government ties. Students from such programs demonstrate a higher level of preparedness and confidence in their*

*professional abilities. The study emphasizes the mutual benefits of such cooperation. Government agencies gain access to a pool of well-trained, knowledgeable graduates, while higher education institutions receive support in the form of resources, expertise, and knowledge that enrich the educational process. At the same time, the study also identifies challenges, including the need for continuous communication and potential bureaucratic hurdles that may hinder the seamless integration of academic and government objectives. **In conclusion**, the partnership between HEIs and government structures in the field of security plays an important role in enhancing educational processes. It ensures that curricula remain dynamic and responsive to the growing security needs, provides students with valuable practical experience, and fosters a well-prepared workforce. To maximize these benefits, it is essential to overcome communication barriers and streamline collaborative efforts.*

Keywords: *institutional cooperation strengthening, integration of security programs, impact of political decisions on education, development of civic competencies, cooperation in crisis management.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Партнерство між закладами вищої освіти (ЗВО) та силовими структурами, особливо у сфері безпеки, є багатоаспектною проблемою, що набуває значної актуальності в сучасному світовому просторі, який динамічно трансформується. Це охоплює складну взаємодію, баланс між академічною свободою та урядовими пріоритетами, а також потенційний вплив на освітні процеси та результати [1, с. 12].

У сучасному суспільстві проблеми безпеки стають більш комплексними, охоплюючи традиційні загрози національній безпеці, а також такі нові виклики, як кібербезпека, тероризм і біозахист. ЗВО, з їхніми потужними інтелектуальними ресурсами, дослідницькими можливостями та інноваційним

потенціалом, мають виняткові можливості сприяти розв'язанню цих безпекових проблем. Крім того, державні установи володіють практичним досвідом, оперативними ресурсами і реальними даними, які можуть покращити академічне середовище, тому партнерство між цими організаціями розглядається як стратегічний альянс, який може принести значні вигоди для обох сторін.

Водночас це партнерство викликає низку важливих проблем. Однією з них є потенційна невідповідність цілей між закладами вищої освіти та державними установами. Для університетів пріоритетом є академічна свобода, інтелектуальний пошук і поширення знань без зовнішнього впливу. Натомість державні установи часто орієнтовані на вирішення нагальних проблем безпеки та політичні імперативи, які можуть вимагати конфіденційності та контролю над результатами. Така розбіжність може створювати напруженість і конфлікти, які перешкоджають ефективній співпраці і можуть поставити під загрозу цілісність академічних досліджень [2, с. 179].

Існує також питання етичних наслідків. Участь владних структур в академічних дослідженнях та освіті може призвести до побоювань щодо упередженості, цензури та потенційної загрози втрати академічної незалежності. Університети завжди були осередком критичного мислення та незалежних досліджень, і будь-яке сприйняття того, що на їхню роботу надмірно впливають урядові програми, може знизити довіру громадськості до академічних інституцій. Така етична проблема особливо актуальна в таких сферах, як безпека, де ставляться високі вимоги й існує значний потенціал для політизації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання партнерства між закладами вищої освіти (ЗВО) та державними силовими структурами у сфері

безпеки є однією з актуальних сфер досліджень, до якої останніми роками зростає увага [3, с. 105].

Сучасні наукові дослідження підтверджують важливість співпраці між ЗВО та державними установами, зокрема, у вдосконаленні освітніх процесів та розробленні надійної системи безпеки. Таке партнерство вважається взаємовигідним: університети отримують доступ до ресурсів і можливостей практичного застосування своїх досліджень, а державні установи отримують вигоду від академічного потенціалу та інноваційних рішень, які можуть запропонувати університети [4, с. 76].

Одним із помітних досягнень у цій сфері є інтеграція безпекових досліджень в освітні програми, чому сприяють партнерство з силовими структурами. Науковці Л. Арсенович [5, с. 10] та Н. Сальнікова [6, с. 188] досліджували, як така співпраця може призвести до розроблення спеціалізованих програм, що готують здобувачів освіти до кар'єри у сфері державного управління і безпеки. Їхні роботи акцентують на важливості експериментального навчання, коли здобувачі освіти беруть участь у стажуваннях і практичних проєктах із державними установами, долаючи таким чином відстань між теоретичними знаннями та їх практичним застосуванням.

Іншим важливим елементом цих партнерств є науково-дослідницька співпраця. Такі відомі науковці, як С. Стріха [7, с. 152] та О. Макуріна [8, с. 31], описують численні приклади спільних досліджень, здійснених закладами вищої освіти та державними органами, що спрямовані на розв'язання актуальних проблем у сфері безпеки. Наприклад, співпраця в галузі кібербезпеки призвела до розроблення нових протоколів і технологій, спрямованих на захист критичної інфраструктури. Такі спільні дослідницькі

заходи не лише розвивають академічні знання, але й сприяють зміцненню національної безпеки.

Попри ці досягнення, залишається кілька неврегульованих питань. Однією з головних проблем є узгодження цілей між ЗВО та державними установами. Університети часто ставлять на перше місце академічну свободу і прагнення до знань, тоді як урядові установи можуть зосереджуватися на питаннях безпеки та оперативної ефективності. Така невідповідність може призвести до конфліктів щодо дослідницьких програм і поширення результатів. Зокрема, І. Запухляк [9, с. 101] наголошує на необхідності чіткої взаємодії та взаєморозуміння для вирішення цих потенційних суперечностей.

Іншим неврегульованим питанням є етичні наслідки такого партнерства. Участь силових структур в академічних дослідженнях та освіті ставить під питання академічну незалежність і можливість цензури або упереджених результатів досліджень. Такі науковці, як Т. Собченко [10, с. 40] та Т. Окушко [11, с. 103], застерігають щодо ризиків надмірного впливу урядових програм на академічні інституції, що може послабити їх роль як незалежних центрів дослідження критичних питань.

Водночас вплив таких партнерств на освітні процеси потребує подальшого дослідження. Незважаючи на те, що існують свідчення того, що співпраця із силовими структурами може покращити освітні результати, оскільки надає здобувачам освіти практичний досвід та можливості для працевлаштування, існує також проблема, що такі партнерства можуть звужити фокус освіти до відповідності конкретним державним потребам. Це може обмежити масштабність знань і навичок формування критичного мислення, які традиційно мають на меті розвивати університети.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення того, як партнерство між закладами вищої освіти та

владними структурами у сфері безпеки впливає на розроблення освітніх програм, інтеграцію практичної підготовки та загальну готовність випускників до виходу на ринок праці.

Відповідно до мети було поставлено та вирішено такі завдання: проаналізувати поточний стан партнерств між ЗВО та владними структурами у сфері безпеки; оцінити вплив цих партнерств на розроблення навчальних програм; оцінити інтеграцію практичної підготовки в межах освітніх програм; дослідити загальну готовність випускників до ринку праці.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Поняття партнерства у сфері безпеки між закладами вищої освіти та владними структурами ґрунтується на усвідомленні того, що обидва суб'єкти відіграють важливу роль у розбудові безпечного та стійкого суспільства. Таке партнерство має важливе значення для інтеграції академічних досліджень і практичного досвіду в розв'язання складних безпекових завдань. Сутність такого партнерства полягає у взаємній співпраці, коли обидві сторони надають ресурси, знання і можливості для досягнення спільних цілей безпеки.

Партнерство між ЗВО та владними структурами можна визначити як стратегічний альянс, спрямований на зміцнення національної та регіональної безпеки через спільні заходи у сфері досліджень, навчання, розроблення політики та її практичного застосування. Така співпраця використовує академічний досвід закладів вищої освіти та оперативні можливості силових структур, зокрема урядових установ, збройних сил та правоохоронних органів. Синергія, створена цим партнерством, не лише сприяє покращенню наукового аналізу питань безпеки, але й підвищує практичну ефективність безпекових заходів.

Партнерство між закладами освіти та владними структурами відбувається в кількох моделях і формах співпраці. Вони передбачають спільні дослідницькі проекти й навчальні програми, консультації з питань політики та інтегровані операції з безпеки [12].

ЗВО беруть активну участь у дослідницьких проектах, що фінансуються або підтримуються силовими структурами. Такі проекти можуть стосуватися як технологічних інновацій, рішень у сфері кібербезпеки, контртерористичних стратегій, так і соціополітичного аналізу загроз безпеці. Результати досліджень призначені для інформування та вдосконалення стратегічних та оперативних рамок діяльності силових структур.

Однією з найефективніших форм співпраці є розроблення та реалізація спільних освітніх програм. Метою цих програм є надання здобувачам освіти і фахівцям необхідних навичок і знань для вирішення безпекових питань. ЗВО забезпечують теоретичну базу та аналітичні навички, тоді як силові структури надають практичну підготовку та ознайомлення з реальною ситуацією. Такі програми можуть включати курси, семінари, симуляції та польові навчання.

Викладачі закладів вищої освіти часто виступають радниками силових структур, надаючи науково обґрунтовані рекомендації щодо формулювання та реалізації політики безпеки.

У деяких випадках ЗВО та безпекові структури співпрацюють у сфері безпосереднього забезпечення безпеки. Така форма співпраці особливо актуальна в ситуаціях, що вимагають спеціальних знань, як-от кіберзахист або реагування на катастрофи. Заклади вищої освіти можуть запропонувати експертизу щодо наданої інформації, стратегічного планування та інноваційних технологій, тоді як силові структури виконують оперативні аспекти.

Історично розвиток партнерських відносин у сфері безпеки зазнав значної еволюції. На ранніх етапах співпраця часто була неформальною й ситуативною, зумовленою невідкладними завданнями, а не стратегічним плануванням. Однак зі зростанням комплексності загроз безпеці збільшувалося й визнання важливості формалізованого партнерства.

На початку ХХ століття співпраця була обмеженою й зосереджувалася переважно на військовій освіті. Заклади освіти забезпечували теоретичну підготовку офіцерів, але сфера їхньої практичної діяльності була вузькою і переважно орієнтованою на військову сферу [13, с. 273].

Після Другої світової війни відбулися значні зміни. Створення різних оборонних науково-дослідних інститутів в університетах ознаменувало перехід до більш структурованих і стійких партнерських відносин. Епоха «холодної війни» ще більше посилила цю тенденцію завдяки значним інвестиціям в оборонні дослідження та інтеграції академічного досвіду в стратегії національної безпеки.

Наприкінці ХХ століття партнерства вийшли за межі традиційних оборонних тем. Зростання міжнародного тероризму, кіберзагроз і транснаціональної злочинності вимагало розширення співпраці, що охоплювала різні галузі знань, як-от соціологія, психологія і комп'ютерні науки. Заклади вищої освіти почали відігравати більш визначну роль у формуванні політики і стратегій безпеки завдяки міждисциплінарним дослідженням та інноваціям.

З початком ХХІ століття такі партнерства ще зміцнилися, а офіційні угоди та інституційні рамки стали звичною справою. Фокус розширився й охоплює не лише національну безпеку, але й питання регіональної та міжнародної безпеки. Спільні дослідницькі центри, інтегровані навчальні академії і спільні аналітичні центри є прикладом розвитку цих партнерств.

У таблиці 1 наведено огляд основних моделей і форм співпраці між ЗВО та силовими структурами у сфері безпеки з виділенням їхніх ключових особливостей і завдань (табл. 1).

Таблиця 1

Основні моделі співпраці між ЗВО та владними структурами з безпеки

Форма співпраці	Особливості	Цілі
Спільні дослідницькі проекти	Спільно фінансовані дослідницькі ініціативи, міждисциплінарні команди, фокус на інноваціях та рішеннях	Поглиблення теоретичного розуміння, розроблення практичних рішень, формування стратегічних рамок
Спільні навчальні програми	Інтегровані навчальні програми, поєднання теоретичного та практичного навчання, симуляції та польові навчання	Надання учасникам необхідних навичок, подолання розриву між теорією та практикою, підвищення оперативної готовності
Консультативні послуги з питань політики	Рекомендації на основі фактичних даних, експертні консультації, формулювання та оцінювання політики	Забезпечення науково обґрунтованої політики, адаптація до нових загроз, покращення процесу прийняття стратегічних рішень
Інтегровані заходи безпеки	Співпраця в реальних операціях, застосування спеціальних знань, інтеграція технологій	Вирішення невідкладних проблем безпеки, використання академічних знань, покращення оперативних результатів

Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [14].

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Заклади вищої освіти відіграють важливу роль у забезпеченні безпеки як на національному, так і на міжнародному рівнях. Їх внесок охоплює освітні програми та курси з питань безпеки, спеціалізовану підготовку кадрів для силових структур, а також широку дослідницьку діяльність у сфері безпеки. Завдяки цій різнобічній ролі ЗВО не лише сприяють розвитку теоретичного знання про безпекові виклики, але й розширюють практичні можливості для їх подолання.

ЗВО надають широкий спектр освітніх програм і курсів, покликаних забезпечити здобувачів освіти знаннями і навичками, необхідними для аналізу та подолання безпекових викликів. Зазвичай ці програми є міждисциплінарними і базуються на таких галузях, як політологія, міжнародні відносини, комп'ютерні науки, психологія та соціологія. Завдяки інтеграції різних аспектів ці програми забезпечують усебічне розуміння питань безпеки [14, с. 19].

На рівні бакалаврату багато університетів пропонують ступені з безпекознавства, кримінології та управління в надзвичайних ситуаціях. Такі програми ознайомлюють здобувачів освіти з фундаментальними концепціями і теоріями безпеки, а також із практичними навичками оцінювання ризиків, кризового менеджменту та аналізу політики. Наприклад, курси з кібербезпеки навчають здобувачів освіти захищати цифрову інфраструктуру, а на заняттях з тероризму аналізуються причини і наслідки терористичної діяльності.

Магістерські програми, як-от навчання в магістратурі з питань безпеки або внутрішньої безпеки, містять спеціалізовані теми і часто передбачають дослідницькі компоненти. Вони готують здобувачів освіти до лідерських ролей у сферах, пов'язаних із безпекою, розвиваючи аналітичні та стратегічні навички. Аспірантура і докторантура у свою чергу зосереджені на

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

оригінальних дослідженнях, поповнюють академічну й практичну базу знань з питань безпеки.

Заклади вищої освіти є важливим інструментом у підготовці компетентних кадрів для силових структур, зокрема військових, правоохоронних органів, розвідувальних служб та організацій з реагування на надзвичайні ситуації.

Військові академії та університети з програмами підготовки офіцерів запасу (ROTC) є яскравими прикладами закладів освіти, які надають комплексну підготовку майбутнім військовослужбовцям. Ці установи поєднують академічну освіту з жорсткою фізичною та лідерською підготовкою, гарантуючи, що випускники будуть добре підготовлені до вимог військової служби.

Для правоохоронних та розвідувальних органів ЗВО мають спеціалізовані програми, які поєднують академічну теорію з практичними навичками. Поліцейські академії при університетах забезпечують підготовку в галузі кримінального права, криміналістики та слідчих методів. Програми з вивчення розвідувальної діяльності забезпечують здобувачів освіти навичками аналізу даних, стратегічного мислення та геополітичного аналізу, готуючи їх до роботи в національних і міжнародних розвідувальних службах [15, с. 52].

Освітні програми з управління в надзвичайних ситуаціях є ще однією важливою сферою, де заклади вищої освіти роблять свій внесок у підготовку кадрів. Вони вчать здобувачів освіти планувати, реагувати і відновлюватися після різних надзвичайних ситуацій, в тому числі стихійних лих, пандемій і терористичних атак. За допомогою симуляцій та реальних сценаріїв ЗВО гарантують, що випускники зможуть ефективно управляти кризовими ситуаціями та захищати громадську безпеку.

ЗВО займають провідні позиції в дослідницькій діяльності у сфері безпеки, сприяючи розробленню інноваційних рішень і стратегій для розв'язання складних безпекових завдань. Часто наукові дослідження мають міждисциплінарний характер і передбачають співпрацю між різними академічними підрозділами та зовнішніми зацікавленими сторонами, зокрема державними установами, організаціями приватного сектору та міжнародними організаціями.

Крім того, заклади вищої освіти здійснюють найсучасніші дослідження щодо захисту цифрової інфраструктури від кіберзагроз. Це передбачає розроблення нових методів шифрування, виявлення вразливостей у програмному та апаратному забезпеченні, а також створення передових протоколів кібербезпеки.

В університетах аналізують першопричини тероризму, ефективність контртерористичних стратегій та вплив тероризму на суспільство. Такі дослідження допомагають формувати національну та міжнародну політику, спрямовану на запобігання терористичній діяльності.

ЗВО вивчають найкращі практики щодо готовності до катастроф, реагування на них та відновлення після них, що передбачає дослідження систем раннього попередження, планів екстреної евакуації та стійкості критичної інфраструктури.

Академічні дослідження в галузі геополітичної безпеки вивчають вплив політичних та економічних чинників на глобальну безпеку, а саме: аналіз міжнародних конфліктів, ролі міжнародних організацій та впливу глобальних економічних тенденцій на безпеку [16, с. 105].

Також у зв'язку з глобальними загрозами для здоров'я заклади освіти досліджують способи захисту від біологічних атак і пандемій, що передбачає

розроблення медичних контрзаходів, стратегій громадського здоров'я та планів реагування на надзвичайні ситуації.

У таблиці 2 надано опис основного внеску ЗВО в забезпечення безпеки з виокремленням ключових сфер освітніх програм, підготовки кадрів та науково-дослідної діяльності.

Таблиця 2

Внесок ЗВО в забезпечення безпеки

Внесок	Основні напрями	Приклади
Освітні програми та курси	Міждисциплінарні безпекові дослідження, спеціалізовані аспірантські програми	Бакалаврські ступені з безпеки, магістерські ступені з національної безпеки, докторські ступені з тероризму
Підготовка персоналу для силових структур	Військова підготовка, освіта для правоохоронних органів, управління в надзвичайних ситуаціях	Програми підготовки до військової служби за контрактом, поліцейські академії, навчальні програми з управління в надзвичайних ситуаціях
Науково-дослідницька діяльність у сфері безпеки	Кібербезпека, боротьба з тероризмом, управління катастрофами, геополітична безпека, біозахист	Дослідження методів шифрування, першопричин тероризму, готовності до катастроф, геополітичного аналізу, медичних контрзаходів

Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [16].

Однією з основних функцій державних структур у партнерстві із закладами вищої освіти є надання ресурсів та підтримка освітніх ініціатив, яка може набувати різних форм, зокрема фінансового забезпечення, розбудови

інфраструктури, надання експертної та технічної допомоги, що є важливими для розвитку та сталості освітніх програм, які відповідають на сучасні виклики безпеці.

Фінансова підтримка від державних органів часто надається у формі грантів, стипендій та фінансування конкретних програм чи проєктів. Така фінансова допомога дозволяє ЗВО розробляти та пропонувати спеціалізовані курси з безпеки, розширювати свої дослідницькі можливості та залучати талановитих здобувачів освіти і викладачів. Наприклад, фінансовані урядом стипендії можуть стимулювати молодь здобувати освіту в галузях, важливих для національної безпеки, таких як кібербезпека, боротьба з тероризмом та управління в умовах надзвичайних ситуацій.

Розвиток інфраструктури – ще один важливий напрям, де державні установи допомагають ЗВО. Це може бути будівництво найсучасніших дослідницьких об'єктів, лабораторій та навчальних центрів, обладнаних за найновішими технологіями. Такі об'єкти забезпечують сприятливе середовище як для викладання, так і для досліджень, дозволяючи здобувачам освіти і дослідникам брати участь у наукових розвідках і практичній підготовці. Державні органи можуть надавати технічну допомогу та експертну підтримку, щоб забезпечити відповідність цих установ високим стандартам та їх готовність до вирішення складних питань сучасної безпеки [17, с. 722].

Державні структури беруть активну участь у розробленні освітніх програм і встановленні академічних стандартів. Співпрацюючи із закладами вищої освіти, урядові установи допомагають розробляти навчальні програми, які відповідають пріоритетам національної безпеки та передовим міжнародним практикам. Це забезпечує актуальність та ефективність освітніх програм у підготовці студентів до кар'єри у сферах, пов'язаних з безпекою. До того ж державні органи можуть пропонувати стажування, стипендії та

програми наставництва, які надають здобувачам освіти практичний досвід і знайомлять їх з реальними викликами у сфері безпеки.

Імплементація безпекової політики в освітні програми – друга ключова функція державних структур у партнерстві із ЗВО, яка передбачає інтеграцію національної та міжнародної безпекової політики в навчальні програми та дослідницькі програми закладів освіти. У такий спосіб державні органи забезпечують не лише академічну точність освітніх програм, але також їх відповідність стратегічним цілям і пріоритетам держави.

Урядові структури співпрацюють із ЗВО над розробленням та оновленням курсів, які відображають сучасні загрози безпеці та політичні заходи реагування на них. Це передбачає включення до освітніх програм таких тем, як кібербезпека, тероризм, безпека кордонів та управління в надзвичайних ситуаціях. Забезпечуючи оновлений та актуальний зміст курсів, ЗВО можуть допомогти здобувачам освіти навчитися розуміти та ефективно реагувати на сучасні виклики безпеці.

Державні установи часто залучають до роботи вчених та експертів, які діляться практичним досвідом і знаннями в аудиторіях. Такі фахівці-практики діляться своїми важливими поглядами на реалізацію політики безпеки та власним досвідом у розв'язанні безпекових питань. Така співпраця збагачує освітній процес і долає розрив між теорією та практикою.

Крім розроблення освітніх програм, урядові структури можуть установлювати академічні та професійні стандарти для галузей, пов'язаних із безпекою. Установлюючи критерії акредитації, процеси сертифікації та вимоги до професійного розвитку, державні органи гарантують, що освітні програми відповідають найвищим стандартам якості та актуальності. Така стандартизація має важливе значення для підтримання довіри та ефективності освітніх і тренінгових програм з безпеки.

Урядові структури підтримують розроблення та поширення навчальних матеріалів, як-от підручники, посібники та онлайн-ресурси, які відображають сучасну політику безпеки та найкращі практики. Такі матеріали слугують важливими джерелами інформації для здобувачів освіти, викладачів і практиків, забезпечуючи їх знаннями та інструментами, необхідними для вирішення викликів щодо безпеки [18, с. 30].

Основою партнерства між урядовими структурами та ЗВО є спільні дослідницькі проєкти, завдяки яким можна використовувати сильні сторони й ресурси обох організацій для вирішення складних питань безпеки за допомогою інноваційних досліджень і розробок. Спільні дослідницькі проєкти покращують теоретичне вивчення безпекових викликів і сприяють розробленню практичних рішень та політичних рекомендацій. Також урядові установи часто забезпечують фінансування і ресурси для цих дослідницьких проєктів. Таке фінансування підтримує широкий спектр дослідницької діяльності, зокрема збір даних, аналіз, розроблення нових технологій і методологій. Вкладаючи кошти в дослідження, урядові структури допомагають розвивати рівень знань у таких важливих сферах, як кібербезпека, боротьба з тероризмом, ліквідація наслідків стихійних лих та охорона громадського здоров'я.

Співпраця над дослідницькими проєктами спрощує обмін досвідом і знаннями між урядовими та академічними установами. Учені із закладів вищої освіти працюють разом із державними науковцями, аналітиками та політиками над проведенням досліджень та розробленням інноваційних рішень. Завдяки міждисциплінарному підходу такі дослідження є комплексними і враховують різні аспекти, підвищуючи якість і застосовність їх підсумків.

Результатом спільних дослідницьких проєктів часто є створення нових технологій та інструментів, які розв'язують конкретні проблеми безпеки.

Наприклад, співпраця між державними установами та ЗВО сприяла розвитку технологій спостереження, методів шифрування та систем реагування на надзвичайні ситуації. Такі інновації мають вирішальне значення для посилення можливостей органів безпеки та покращення загальної безпечної інфраструктури.

Спільні дослідницькі проєкти також сприяють розробленню політики безпеки, оскільки надають науково обґрунтовані висновки та рекомендації на основі аналізу та відображення останніх подій у цій сфері. Впливаючи на політику, ЗВО відіграють важливу роль у формуванні стратегічного напрямку національних та міжнародних зусиль у сфері безпеки [19, с. 23].

Для розвитку успішних партнерств університети та державні установи мають створити чіткі інформаційні канали та спільні цілі. Їхні ініціативи мають бути зосереджені на тих сферах, де академічні дослідження можуть безпосередньо сприяти покращенню практик безпеки. Спільні дослідницькі проєкти, навчальні програми та розробки є важливими компонентами таких партнерств. Наприклад, університети можуть зробити свій внесок, проводячи передові дослідження загроз кібербезпеки, тоді як державні установи можуть надати реальні дані та практичні поради.

В Україні реалізація цих практик передбачає виконання кількох конкретних завдань. По-перше, створення спеціальних відділів зв'язку в університетах та державних установах може сприяти координації та спрощенню комунікації. По-друге, слід розробити спільні механізми фінансування для підтримки дослідницьких та інноваційних проєктів. Це може передбачати створення грантових програм спеціально для досліджень, пов'язаних із безпекою. По-третє, необхідно організовувати регулярні семінари, конференції і тренінги для сприяння обміну знаннями і професійному розвитку. По-четверте, включення безпекових досліджень до

університетських навчальних програм підготує здобувачів освіти до кар'єрного зростання в цій важливій сфері, забезпечивши постійний випуск кваліфікованих спеціалістів.

Перспективи розвитку партнерства в Україні є досить оптимістичними. Посилення співпраці може призвести до створення спеціалізованих дослідницьких центрів, що зосереджуватимуться на питаннях безпеки, залучатимуть міжнародних експертів та сприятимуть розвитку культури інновацій. До того ж ці партнерства можуть відіграти ключову роль у приведенні безпекової політики України у відповідність до міжнародних стандартів, покращуючи таким чином загальну інфраструктуру безпеки країни. У разі стратегічного підходу таке партнерство може зробити значний внесок у зміцнення національної стійкості до різних загроз безпеці [20].

У таблиці 3 висвітлено рекомендації щодо імплементації кращих практик в Україні та їх очікувані результати (табл. 3).

Таблиця 3

Рекомендації щодо імплементації кращих практик в Україні та їх очікувані результати

Рекомендації	Очікувані результати
Створення спеціальних відділів зв'язку	Покращення координації та комунікації
Розроблення спільних механізмів фінансування	Збільшення підтримки спільних досліджень
Організація регулярних семінарів та конференцій	Посилення обміну знаннями та професійного розвитку
Введення безпекових дисциплін у навчальні програми	Підготовка кваліфікованих фахівців у сфері безпеки
Створення спеціалізованих дослідницьких центрів	Залучення міжнародних експертів та інновацій

Приведення політики у відповідність до міжнародних стандартів

Покращення інфраструктури національної безпеки

Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [20–21].

Висновки. Отже, партнерство між закладами вищої освіти та державними структурами безпеки є багатостороннім і динамічним. Воно поєднує теоретичні знання та інноваційні дослідницькі можливості академічних установ з практичними знаннями та оперативним досвідом силових структур. Історична еволюція цих партнерств свідчить про їх щораз більшу важливість і постійну потребу в стратегічній співпраці для подолання сучасних викликів безпеці. В умовах подальшого розвитку безпекового простору ці партнерства відіграватимуть вирішальну роль у забезпеченні безпечного і стійкого суспільства.

Ураховуючи наведені кращі практики та рекомендації, Україна може значно поліпшити стан безпеки держави завдяки ефективному партнерству між університетами та державними установами. Постійний розвиток цієї співпраці має потенціал для сприяння інноваціям, приведення у відповідність до світових стандартів і побудови надійної системи безпеки на майбутнє.

Список використаних джерел

1. Захарова О. В., Настенко О. Р. Стратегічне партнерство бізнесу та освіти як умова активізації розвитку ІТ-сфери України. *Економіка і організація управління*. 2023. № 1(49). С. 5–15. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2023.1.1>
2. Пітерська В. М. Механізми проектно-орієнтованого управління закладами вищої освіти в рамках інноваційних програм. *Вісник Одеського національного морського університету*. 2021. № 65. С. 173–185. DOI: <https://doi.org/10.47049/2226-1893-2021-2-173-185>

3. Азізов Т., Люльченко В., Орлова О. Концептуальні засади формування культури безпеки в учасників освітнього процесу закладів вищої освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2024. № 1. С. 102–109. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.1.2024.302211>
4. Сиченко В. В., Рибкіна С. О., Соколова Е. Т. Перспективи розвитку механізмів публічного управління у системі вищої освіти України в умовах післявоєнного відновлення. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. № 4 (35). С. 74–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-4.11>
5. Арсенович Л. А. Деякі питання запровадження системи підготовки фахівців у сфері захисту критичної інфраструктури. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 5. С. 3–14. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.5.1>
6. Сальнікова Н. В. Забезпечення якості освіти у відомчих ЗВО: співпраця з міжнародними громадськими організаціями. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 2 (75). С. 182–191. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2021-75-2-182-191>
7. Стріха С. Трансформація системи військової освіти України на шляху до досягнення стандартів НАТО. *Військова освіта*. 2019. № 2 (40). С. 147–156. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2019-2/147-156>
8. Макуріна О. А. Соціальна відповідальність університету в умовах війни в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. № 4. С. 29–34. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.4.5>
9. Запухляк І. Б., Маланюк Н. І., Бойко М. О. Зміни закладів вищої освіти на шляху до сталого розвитку. *Scientific Bulletin of Ivano-Frankivsk*

National Technical University of Oil and Gas (Series: Economics and Management in the Oil and Gas Industry). 2023. № 2 (28). С. 96–107. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2023-2\(28\)-96-107](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2023-2(28)-96-107)

10. Собченко Т. М., Кін О. М., Ворожбіт-Горбатюк В. В. Створення безпечного освітнього середовища у закладах освіти в умовах воєнного стану. *Проблеми вищої освіти*. 2023. № 3. С. 39–42. DOI: 10.30837/nc.2023.3.39

11. Окушко Т. Культура безпечної життєдіяльності дітей та учнівської молоді в умовах викликів і загроз. *Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education*. 2023. № 27 (2). С. 94–108. DOI: <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-2-94-108>

12. Мельниченко С. Г. Електронні ресурси та онлайн-освіта як інструменти розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали VII Всеукраїнської науково-методичної конференції* (м. Одеса, 6–7 березня 2024 р.). Одеса, 2024. С. 184–186.

13. Чижевський Б. Г. Державно-громадянське управління закладів загальної середньої освіти на засадах партнерської взаємодії (соціально-правовий аспект). *Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 21 (50). С. 268–294. DOI: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21\(50\)-268-294](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-21(50)-268-294)

14. Артамощенко В. Організаційний механізм державного управління системою військової освіти. *Наукові перспективи*. 2022. № 1 (19). С. 12–24. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-1\(19\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-1(19))

15. Євсєєва Г. П., Нажа П. М., Гваджаїа Б. Д. Безпечне освітнє середовище: нові виклики та сучасні рішення у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури. *Український журнал будівництва та архітектури*. 2023. № 6 (018). С. 45–61.

16. Гальчинський Л., Стурчак М. Захист даних в інформаційній моделі модуля «Кафедра» автоматизованої інформаційної системи університету. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. № 1 (99). С. 95–117. DOI: 10.33407/itlt.v99i1.5537
17. Підоричева І. Євроінтеграція України у сфері досліджень та інновацій: стан, виклики, заходи прискорення. *Журнал європейської економіки*. 2021. № 20 (4). С. 710–731.
18. Онаць О. М. Проблеми і перспективи державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти в умовах децентралізації влади на засадах партнерської взаємодії. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2021. № 4 (83). С. 27–34. DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-4\(83\)-27-34](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-4(83)-27-34)
19. Гальцова О. Л., Дмитриченко М. І. Міжнародна співпраця України з країнами Європи в галузі освіти. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 44. С. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.44-4>
20. Мельниченко С. Г. Methodological principles of developing design thinking in future educators during professional training process. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали VII Всеукраїнської науково-методичної конференції* (м. Одеса, 6–7 березня 2024 р.). Одеса, 2024. С. 163–165.
21. Мороз С. А., Мороз В. М. Відповідальність суб'єктів публічного управління за якість вищої освіти в контексті експертних оцінок студентів вітчизняних ЗВО. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2020. № 1. С. 35–42. DOI: <https://doi.org/10.20998/10.20998/2227-6890.2020.1.06>